

Miért és hogyan alapítható a szociális vállalkozás?

Referát pre integráciu sociálne vylúčené komunity
(Szociálisan Kirekesztett Közösségek Integrálási
Osztálya)

Košice, 2019. 09. 30.

Szociális vállalat célja és küldetése

- egy új szociális segítségnyújtási stratégia,
- fejleszti a társadalmi/szociális tőkét (a szociális/társadalmi tőke=az emberek közötti kapcsolatokban megbúvó erőforrás, mely a kapcsolatok mennyiségének, minőségének és struktúrájának függvénye,
- a szociális problémát saját gazdasággal és gazdasági tevékenységgel oldja meg,
- közösségi és közszolgálati érdekeket képvisel,
- célja a kitűzött pozitív szociális hatás elérése.

Mit nyújt a szociális vállalkozás?

A törvényben meghatározott társadalmilag hasznos szolgáltatást kell nyújtania, amelyek:

- egészségügyi ellátás,
- szociális segítségnyújtás és humanitáriusi ellátás,
- alakítja, fejleszti, védi, felújítja és bemutatja a szellemi és kulturális értékeket,
- védi az emberi jogokat és alapvető szabadságokat,
- oktat és nevel, fejleszti a testmozgást
- kutatás, fejlesztés, információs valamint műszaki tudományos szolgáltatások nyújtása,
- Védi, formálja a környezetet beleértve az egészségvédelmet is,
- szolgáltatások a régiófejlesztésben és a foglalkoztatásban,
- lakhatás biztosítása, ingatlankezelés, a lakófond felújítása és karbantartása.

A szociális vállalkozások jogi formája

- polgári társulás,
- alapítvány,
- garanciaalap,
- civil/nonprofit szervezetek,
- egyházi célra létesített intézmények,
- üzleti társaságok,
- szövetkezetek,
- természetes személy –vállalkozó.

Szociális vállalkozások alkalmazottai

Alkalmazottak: (részletesebben a 112/2018 Tt. törvényben):

- Hátrányos helyzetű személyek**, (2. §, 5. bek. szerint): pl.: rokkant nyugdíjas, 26 évnél fiatalabb személy (aki még nem volt munkaviszonyban), 50 év feletti személy, aki 12 hónapnál hosszabb ideje van munkanélküliként vezetve, egyedülálló személy, középfokú szakképzettségénél alacsonyabb végzettségű személy, olyan személy, akinek állandó lakhelye a legkevésbé fejlett járásban található...

- Kiszolgáltatott személyek** (2. §, 6. bek. szerint): o. i. szociális szolgáltatások alanya, kedvezőtlen pénzügyi helyzetű magánszemélyek, börtönbüntetés letöltése után szabadult személy ...

A szociális vállalkozás és a klasszikus vállalkozás közötti különbség

- A szociális vállalkozás fő célja nem a profit, hanem közösségi és közszolgálati érdekek képviselése,
- A szociális vállalkozás a kimutatott nyereség legalább 50 %-át visszaforgatja a vállalkozásba.
- Hátrányos helyzetű és kiszolgáltatott személyeket (is) alkalmaz
- Szociális vállalkozás tanácsadó testülettel vagy demokratikus irányítással működik (bővebben a törvényben).

Tanácsadó Testület

Tanácsadó Testület:

- Legkevesebb három tagból áll,
- Tagja csak érdekelt személy lehet (a tagok nagyobb részének közvetlenül érdekelt személynek kell lennie).
- Legalább kéthavonta összeül és erről írásbeli jegyzőkönyvet készít.

Közvetlenül érdekelt személy:

- az érintett szociális vállalkozás alkalmazottja,
- annak a terméknek/ szolgáltatásnak fogyasztója, amelyet a szociális vállalkozás gyárt, szállít, forgalmaz,
- olyan lakos, aki ott él, ahol a szociális vállalkozás üzeme található,
- Olyan természetes személy, aki az utolsó egymást követő 12 hónapban minimálisan 150 óra önkéntes munkát végzett.

Demokratikus irányítás

- Szövetkezeknél, polgári társulatoknál (mindkét esetben egy tag egy szavazati joggal rendelkezik).
- Kereskedelmi társaságoknál (az alkalmazottak többsége kereskedelmi részzel rendelkezik, a tulajdonosok nagyobbik részét az alkalmazottak alkotják). Szavazáskor minden tulajdonos a tulajdonhányadtól függetlenül csak egy szavazattal bír).
- Nonprofit szervezeteknél, alapítványoknál, vagy egyházi célra létesített intézmények esetében az alapokmányban, alapító okiratban, vagy az alapszabályzat szerint a demokratikus irányítást közgyűlés alkotja, aki igazgatótanácsot is választhat. Az alkalmazottaknak szavazati többségük van a közgyűlésen, ahol minden jogosult egy szavazattal rendelkezik.

Szociális vállalkozások típusai

- 1. Integrációs szociális vállalkozás** – alkalmazza (többek között a hátrányos helyzetű és a kiszolgáltatott személyeket. Ezek arányát a törvény %-ban adja meg.
- 2. Lakásokkal foglalkozó szociális vállalkozás** (aki MÉRHETŐ pozitív szociális befolyást határozott meg saját céljaként)
- 3. Egyéb típusú regisztrált szociális vállalat**, aki hasonló területen a profitorientált vállalkozóhoz képest nagyobb lemerített pozitív szociális befolyást ér el.

Integrációs szociális vállalat

- Közüzemi szolgáltatást nyújtó vállalat.
- A mért pozitív szociális befolyás a **hátrányos helyzetű és kiszolgáltatott személyek foglalkoztatásának támogatása. Ez a vállalkozás célja.**
- Ez hányadosként van számítva úgy, hogy a **hátrányos helyzetű és kiszolgáltatott személyek az összes alkalmazotthoz képest a következő hányadot alkotják:**
  - a.) a hátrányos helyzetűek az összes alkalmazotthoz számítva legkevesebb 30 %-ban vannak,
  - b.) kiszolgáltatott személyek az összes alkalmazotthoz számítva legkevesebb 30 %-ban vannak,
  - c.) a hátrányos helyzetűek és a kiszolgáltatott személyek legkevesebb 40%-át teszik ki a vállalat alkalmazottainak.

Lakásokkal foglalkozó szociális vállalkozás

- Közüzemi szolgáltatási vállalat, ahol sem a **községnek sem a megyének nincs többségi tulajdona.**
- A pozitív szociális befolyásolás célja a társadalmi érdekű bérlakások biztosítása, ingatlankezelése, karbantartása, lakófond felújítása.
- A pozitív szociális befolyás elérése érdekében a lakásokkal foglalkozó szociális vállalkozásban a vállalkozás tulajdonában lévő lakások legkevesebb 70 %-ának bérleti díjának nagysága a lakás fenntartásának költségével van meghatározva.
- 30 évig** az ingatlan nem adható el.

Egyéb (általános) szociális vállalat

A 112/2018 Tt. Törvény 2. §-ának 4. bek szerint bármelyik társadalmilag hasznosan megítélt tevékenységet folytathat:

- egészségügyi ellátás,
- szociális segítségnyújtás és humanitáriusi ellátás,
- alakítja, fejleszti, védi, felújítja és bemutatja a szellemi és kulturális értékeket,
- védi az emberi jogokat és alapvető szabadságokat,
- oktat és nevel, fejleszti a testmozgást
- kutatás, fejlesztés, információs valamint műszaki tudományos szolgáltatások nyújtása,
- Védi, formálja a környezetet beleértve az egészségvédelmet is,
- szolgáltatások a régiófejlesztésben és a foglalkoztatásban,
- lakhatás biztosítása, ingatlankezelés, a lakófond felújítása és karbantartása.

Közvetett támogatás

- Kereslet támogatása szolgáltatási utalványokkal.
- Közbeszerzés szociális előny figyelembevételével valamint fenntartott szerződésekkel
- Adóintézkedés: 10 %-os ÁFA kulcs

Közvetlen támogatás

- beruházási támogatás (működési költségek, bérleti díj, anyag)
- kompenzációs támogatás a sérült alkalmazottak alacsonyabb munkatermelékenységének mérséklésére,
- kompenzációs támogatás a módosított 5/2004 Tt. a Foglalkoztatási szolgálatokról és támogatásokról szóló törvény 53. §-ának f és g.) pontja szerint

Kereslet támogatása szolgáltatási utalványokkal

- kereslet közvetett támogatása,
- háztartásban és a kertben végzett szolgáltatások **fizetési eszköze**, pl. fák metszésére, tüzelő aprítása,
- fizető eszköz felhasználása rászoruló vagy más személy által (A jogosultságot a 448/2008 Tt. törvény a Szociális szolgáltatások végzése bizonyítja).

Szociális vállalat indítása lépésről lépésre

Kiindulási helyzet: A kiindulási helyzet elemzése, a problémák megnevezése és konkretizálása. A kiindulási helyzetnél információt gyűjtünk: Mivel rendelkezünk? Miben különbözünk más cégektől? Mi gátolja a vállalat fejlődését? Miben nyilvánul meg egyediségünk? Mennyire lesz a konkurens cég számára egyszerű cégünk/árunk/szolgáltatásunk másolása?

Források ellenőrzése: természeti, emberi források, helységek, műszaki és technológiai források, ingatlanok tulajdonosai...

Vízió: Mit szeretnénk elérni? Hogyan akarom látni a céget 5 év múlva? Milyen irányban szeretnék elmozdulni?

Szociális vállalat indítása lépésről lépésre

SWOT elemzés a cég minimálisan 5 éves jövőképe alapján (erősségek, gyengeségek, lehetőségek, veszélyek):

ERŐSSÉGEK: Mivel rendelkezem? Mi segít céljaim elérésében?

GYENGESÉGEK: Olyan belső tényezők, amik jelenleg még nem jól működnek, de lehet befolyásolni őket.

LEHETŐSÉGEK: Milyen külső tényezők segíthetnek céljaink elérésében? (pl. EU fondok, technológiák)

VESZÉLYEK: Milyen tényezők veszélyeztethetik a szociális vállalat tevékenységét?

Szociális vállalat indítása lépésről lépésre

-Céljaink áttekintése, a vállalat feladatai a vállalkozás keretein belül, ütemezés

Olyan általános célokat mint pl. munkalehetőségek biztosítása, rászorultak támogatása, község fejlesztése, környezetvédelem, kirekesztett közösségek támogatása, pontosítani kell. Ezeknek mérhetőnek, aktualizálhatónak, reálisnak és időben meghatározottaknak kell lenniük.

Szociális vállalat indítása lépésről lépésre

-A vállalkozás létszámterve: Ki fogja irányítani a vállalkozást? A menedzser minden szükséges és fontos követelménynek megfelel? Meg tudja oldani egyedül a létszámtervezetet? Szüksége lesz konzulensre? Megvalósítható ez az ütemterv szerint? Milyen alkalmazottakra lesz még szükség?

- A vállalkozás finanszírozási terve az üzleti terv készítését jelenti, amely számokban mutatja a vállalat működését. Kimutatja, honnan származnak majd a vállalat forrásai? Mi lesz a fő árucikk vagy szolgáltatás? Mire lesz szükség a vállalat beindításához? Mire lesz szükség a gyártáshoz és szállításhoz? Ki lesz a beszállító? Ki lesz a vásárló? Hogyan fogunk kommunikálni a vevőkkel? Mi történne, ha a fő árucikk vagy szolgáltatás nyújtása kiesne vagy szünetelne?

Szociális vállalat indítása lépésről lépésre

-Irányítási és értékelési eszközök: Milyen menedzsmentet választok? Ki fog irányítani? Hány lépcsős irányítás lesz a legmegfelelőbb? Hogyan lesz alakítva a Tanácsadási Testület? Miképpen lesz megítélve a legyártott áru ill. a nyújtott szolgáltatás minősége? Ki fogja ezeket értékelni? Milyen gyakran lesz értékelés?

- Üzleti környezet: Ki árul hasonló árut ill. termékeket mint én? Milyen plusz juttatást kap a konkurens cég részéről a vásárló? Mióta van a piacon? Hogyan határozza meg árait? Kik a vevői? Miben különbözik a többi piacon működő cégtől?

Mi szükséges a szociális vállalat bejegyzéséhez?

Kidolgozott üzleti terv: Minden tevékenységre ill. szolgáltatásra, amelyet a cég gyárt ill. nyújt, külön-külön kell kidolgozni az áttekintést, ahol fel kell tüntetni az összes szükséges inputot (pl. helység, alkalmazottak, anyagszükséglet, gyártási és működési költségek, egységár...). Tehát ebben a lépésben a gyártástól az eladásig az egész folyamat számokban van kifejezve. Abban az esetben, ha a vállalat több tevékenységet végez, akkor ezt a tervezetet minden árucikkre és szolgáltatásra egyenként kell kidolgozni.

Érdekelt személyek csatlakoztatásának leírása Tanácsadási Testület vagy Demokratikus Irányítás által (A törvény pontosan meghatározza ezek működését).

Bejegyzéshez szükséges dokumentumok

Az alapidokumentumnak tartalmaznia kell: a vállalat fő céljának leírását, a pozitív szociális befolyásolás mérését, a gazdasági tevékenység leírását, a gyártást, szállítást, az áru v. szolgáltatás eladását, a pozitív szociális befolyásolásának megnevezését és mérését, a kérelmező köteleességét minimálisan a nyereség 50 %-nak reinvesztálásáról, a vállalkozás székhelyét és helyét, a kérvényező hitelességét, megbízhatóságát, adó és biztosítási díj hátrálékát, azt, hogy három évvel a szociális vállalat bejegyzése előtt nem volt-e bírságolva fekete munkát nyújtó vállalkozóként, nem vezetnek-e ellene csődeljárást és nem szüntetett-e meg saját szociális vállalatot.

A bejegyzéshez szükséges kitölteni az online kérvényt valamint elküldeni az erkölcsi bizonyítvány kikéréséhez szükséges adatokat.

Miért alapítsak szociális vállalatot?

- Használja/használhatja a helyi forrásokat (régie épületek felhasználása, erdők, természeti kincsek megőrzése vagy kiaknázása....),
- a község fejlődésének része (az alkalmazottak saját maguk keresik a községben azokat a munkákat, amelyeket elvégezhetik),
- jobb minőségű és olcsóbb helyi szolgáltatások nyújtása,
- a község fejlesztése helyi lakosok által (is),
- segítség a község és a közösség által szervezett akcióknál.

Miért alapítsak szociális vállalatot?

- Üzleti környezet alapítása és javítása (legmegfelelőbb a piaci rés kihasználása),
- Segítség a munkamorál megalapozásánál, elősegíti az igazi szakmai képességek kiaknázását, ,
- Szociális programot biztosít: „Kenyeret adunk a helyi embereknek“.
- A helyi alkalmazott „mindig kéznél van“, ott él és ott is dolgozik – készenléti alkalmazott vészhelyzet esetén
- Interperszonális újítási javaslatok: részesei a falu életének

Miben támogatja a szociális vállalatokat Kassa Megye?

- Tanácsadás a községfejlesztés optimális megoldásának keresésénél a szociális gazdaság eszközeivel,
- támogatás a szociális vállalkozáshoz szükséges dokumentumok elkészítésénél ,
- a szociális vállalat megalapításához szükséges támogatás nyújtása beleértve az üzleti tervvel kapcsolatos koncepció kidolgozását a szociális vállalat minden tervezett tevékenységére,
- a hasonló témában érdeklődők összekapcsolása,
- személyre szabott konzultáció és tanácsadás a szociális vállalat bejegyzése után is.

Szociális vállalat bejegyzése

- Kérvény** a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny (Munkaügyi, szociális és családügyi Minisztérium honlapján),

<https://www.employment.gov.sk/sk/praca-zamestnanost/socialna-ekonomika/ziadost-statut-soc-podnik.html>

- Alapdokumentum** (a 112/2018 Tt. Törvény pontosan felsorolja a szükséges dokumentumokat)
- Jogállás megszerzése**– lépések menete (a jogállás megítéléséről nem készül bejegyzés).

<https://www.employment.gov.sk/sk/praca-zamestnanost/socialna-ekonomika/priznanie-statutu-registrovaneho-socialneho-podniku.html>

Ki segíthet a szociális vállalkozásnál?

Košický samosprávny kraj (Kassa Megye)

Referát pre integráciu sociálne vylúčených komunit

**(Szociálisan Kirekesztett Közösségek Integrálási
Osztálya)**

Cím: Námestie Maratónu mieru 1, **118. sz. ajtó,**

telefon: 055/72 68 297; 055/72 68 299

**Eleonóra Veresová, eleonora.veresova@vucke.sk,
0918766294**

Ladislav Ontko, ladislav.ontko@vucke.sk

Maroš Kováč, maros.kovac@vucke.sk

Eva Štefanová, eva.stefanova@vucke.sk